Gemeente Raalte

MEMO

Datum	3 November 2026
Aan	De leden van de gemeenteraad
Kopie aan	
Van	College van Burgemeester en wethouders van de gemeente Raalte
Informant	Jannie Lozeman 06-1276 6991
Onderwerp	Beantwoording technische vragen begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

Inleiding
Onderstaand treft u de beantwoording aan van de gestelde technische vragen begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Technische vragen van Boer Burger Beweging, genummerd van 1 t/m 10.

Vraag 1
Blz. 23 We zien dat er 4 fte ingeboekt is 376.000 Euro en daarnaast 4 fte overhead 108.000 Euro. In Hoeverre worden deze kosten gecompenseerd door de landelijke overheid?

Antwoord
Deze kosten worden deels gecompenseerd. Via de algemene uitkering ontvangen gemeenten extra middelen vanuit het Rijk bij een toename van onder meer het aantal inwoners, inwoners met een migratieachtergrond en sociaaleconomische maatstaven. Daarnaast is voor de uitvoering van de Wet inburgering structureel € 129.000 beschikbaar gesteld. In de septembercirculaire 2026 is dit aangevuld met € 39.000 voor 2026, waarmee ook voor 2027 en 2028 rekening wordt gehouden. Het deel wat niet gecompenseerd wordt dekken we uit de reserve vluchtelingen.

Vraag 2
blz. 36 Op basis van enquête wordt geconcludeerd dat 50 procent van de boeren geen opvolger heeft en daardoor op termijn gaat stoppen. In hoeverre vindt het college deze cijfers voldoende betrouwbaar om hier beleidsmatige conclusies of maatregelen aan te verbinden? Mede omdat door de onzekere situatie op dit moment veel jonge ondernemers nog twijfelen. Zou het niet kunnen zijn dat als er weer duidelijkheid en toekomstperspectief is dit percentage aanmerkelijk hoger uitkomt?

Antwoord
Dit cijfer is afkomstig van het CBS en geeft inzicht in de feitelijke situatie van dat moment. We benutten data voor inzicht in de opgave buitengebied om stap voor stap toe te werken naar duidelijkheid voor de toekomst van het buitengebied. Daarvoor ligt De Richting voor het buitengebied er, waarin willen we ruimte geven aan landbouw en aan jonge ondernemers om toekomstplannen te maken. Door de huidige onzekerheid kunnen jonge ondernemers hun keuze over bedrijfsopvolging uitstellen. We blijven de ontwikkelingen volgen en zetten binnen onze gemeentelijke mogelijkheden in op ruimte voor landbouw en jonge ondernemers om toekomstplannen te maken.

Vraag 3
blz. 40 voorgesteld wordt 1210.000 euro en 82.000 Euro aan onderhoud beschikbaar te stellen voor een noodbrug. Zijn er ook alternatieven onderzocht? Bijv. als Raalte zelf fiets onderdoor steken naar voren halen in de planning en eerder tot uitvoering overgaan.

Antwoord
De door de raad aangenomen motie roept op om twee aspecten te bekijken, namelijk het naar voren halen van de oostelijke fietsverbinding (de fietsverbinding ter hoogte van het station) en het onderzoeken van een tijdelijke fietsbrug. Naar beide is gekeken. In de Rond de tafel op 5 november zal het college de laatste inzichten met betrekking tot beide aspecten toelichten aan de raad.

Vraag 4
blz. 50 7.4 hier is eenmalig 460.000 euro begroot voor milieubeheer. Wat is onderbouwing hiervoor?

Antwoord
Het eenmalige bedrag is beschikbaar gesteld voor het jaar 2026, dus het lopende begrotingsjaar. € 400.000 hiervan is bestemd voor de uitvoering van de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie. Dit betreft een subsidie regeling, waarbij de uitgaven vergoed worden door het Rijk. Zie ook bij baten, taakveld 7.4 € 400.000 aan baten. De overige € 60.000 is het reguliere budget voor uitvoering van klimaatadaptatie.

Vraag 5
Blz. 62 Voor jongeren werk wordt komende vier jaar 2,5 fte (206.354 Euro) begroot. Hoe is men tot deze afweging gekomen en voor welke doelgroepen is deze ondersteuning bedoeld?

Antwoord
Op dit moment zet het jongerenwerk zich voor 2,5 fte in voor de gemeente Raalte. Dit doen zij op meerdere manieren en ook op verschillende vindplaatsen. Ze worden voor 1,1 fte structureel bekostigd door de gemeente Raalte in de jaarlijkse subsidie aan WIJZ. De overige 1,4 fte worden op dit moment bekostigd uit incidentele middelen. Een groot deel van deze bronnen zijn op aan het einde van dit schooljaar (o.a. Nationaal Programma Onderwijs (NPO)-middelen). Om de komende 4 jaar invulling te geven aan de opgaves in ons koersdocument en de visie “Sterk jongerenwerk in Raalte” waar te kunnen maken is het noodzakelijk om het jongerenwerk een basis te bieden van 2,5 fte waaruit zij kunnen werken. Het gaat dus om een continuering van de huidige inzet, waar we dekking voor vragen voor de komende 4 jaar. Dit is bedoeld voor de doelgroep jongeren in de leeftijd 12-23.

Vraag 6
Blz.73 Er wordt aangegeven dat er netto behoefte is van 15-30 Ha. Dit is nogal een grote bandbreedte. Kan er meer duiding worden gegeven (per Kern)?

Antwoord
Er is geen nadere toedeling per kern. Deze 15 tot 30 hectare netto uitgeefbaar terrein is een afgeleide van de programmeringsafspraken die wij met provincie en gemeenten in West-Overijssel moeten maken en zijn gebaseerd op landelijke prognosecijfers (Welvaart en Leefomgeving (WLO)-scenario’s bij hoog- en laagconjunctuur) en verdeling over de gemeenten. STEC heeft deze afspraken specifiek voor onze gemeente nader onderbouwd ten behoeve van de Groeibeelden. De meeste oppervlakte nieuw bedrijventerrein landt bij de hoofdkernen (Raalte en Heino) op goed bereikbare locaties. De kleine kernen kunnen alleen groeien voor lokale ondernemers, de voorwaarden zijn vastgelegd in het Economisch profiel gemeente Raalte en sluiten aan bij de voorwaarden zoals vastgelegd in de provinciale Omgevingsvisie- en verordening. De concrete behoefte per kern zal naast ruimtelijke en milieutechnische (on-)mogelijkheden mede bepalen hoeveel en waar nieuwe hectares bedrijventerrein tot ontwikkeling kunnen worden gebracht.

Vraag 7
blz. 85 0.3 voor beheer gebouwen en gronden is in 2027 234.000 begroot. Graag onderbouwing.
5.2 sportaccommodaties. Voor 2026 is 2502.000 Euro begroot. Graag onderbouwing.

Antwoord
blz. 85 Graag onderbouwing 0.3 voor beheer gebouwen en gronden is in 2027 234.000 begroot

- €134.000 begroot voor (groot) onderhoud Hoftheater, dit betreft o.a schilderwerk
- € 100.000 begroot voor (groot) onderhoud Jongerencentrum Traxx dit betreft o.a. onderhoud aan het dak

Graag onderbouwing. 5.2 sportaccommodaties. Voor 2026 is 2502.000 Euro begroot. Graag onderbouwing.

- De grootste post hiervan is € 1,86 miljoen voor Sporthal Hoogerheyne
- Voor onderhoud van de volgende gebouwen, onderhoud volgens de onderhoudsplanning
    - € 468.000 Nieuw Tijenraan,
    - € 34.000 Zwembad de Tippe
    - € 11.000 Gymzaal het Raan
    - € 4.000 Sportzaal de Berkte
- € 122.000 voor geprivatiseerde sportaccommodaties onder andere subsidies en kapitaallasten.

Vraag 8
blz. 91 3.8.6. Toezicht en handhaving 178.368 Euro structureel. Inhuur toezichthouder handhaving 136.000 Euro Tijdelijke inhuur APV 80.000 Euro en Kwartiermaker weerbare samenleving 160.000 Euro. Zijn dit keuzes die voor komen uit extra wetgeving en wettelijke taken of kan de raad hier nog keuzes in maken?

Antwoord
Onderdeel toezicht en handhaving
Deze keuzes komen niet voort uit extra wettelijke taken maar uitsluitend het goed kunnen uitvoeren van de bestaande wettelijke verplichtingen.

Onderdeel APV
De voorgestelde tijdelijke inhuur voor APV-taken vloeit niet rechtstreeks voort uit nieuwe wettelijke taken of een -specifieke wetswijziging. De belangrijkste aanleiding is de toenemende werklast binnen de bestaande taken op het gebied van APV, evenementen en bijzondere wetten. Vergunningaanvragen vragen door ontwikkelingen in landelijke wet- en regelgeving, veiligheidsvraagstukken en de benodigde afstemming met verschillende betrokken partijen steeds vaker om een zorgvuldige en integrale beoordeling. Hierdoor neemt de benodigde inzet per aanvraag toe. Daarnaast blijft de vraag naar ondersteuning, advisering en begeleiding van organisatoren, inwoners en ondernemers onverminderd hoog.

De beschikbare formatie is onvoldoende om deze werkzaamheden structureel op te vangen én tegelijkertijd te investeren in de verdere professionalisering van het vergunningenproces. Daarom wordt voorgesteld om voor de jaren 2027 tot en met 2029 tijdelijk extra capaciteit in te huren. Deze capaciteit wordt niet alleen ingezet voor de uitvoering van vergunningverlening, maar ook voor opleiding, kennisopbouw, standaardisering van werkzaamheden en verdere optimalisatie van werkprocessen. Hiermee wordt gewerkt aan een kwalitatief hoogwaardig en efficiënter vergunningenproces, zodat de werkzaamheden op termijn binnen de bestaande formatie kunnen worden uitgevoerd.

Hoewel het geen nieuwe wettelijke taak betreft, zijn vergunningprocedures gebonden aan wettelijke eisen op het gebied van zorgvuldigheid, advisering en besluitvorming. Zonder aanvullende capaciteit komt de uitvoerbaarheid van deze taken onder druk te staan. Dit kan ertoe leiden dat minder evenementenvergunningen kunnen worden verleend, omdat aanvragen niet binnen de beschikbare capaciteit volgens de geldende kwaliteits- en zorgvuldigheidseisen kunnen worden behandeld.

Dit kan leiden tot onbegrip bij organisatoren, verenigingen, ondernemers en inwoners. Evenementen waarvoor in voorgaande jaren vergunningen zijn verleend, kunnen mogelijk niet meer op dezelfde wijze worden gefaciliteerd, terwijl de verwachtingen in de samenleving onveranderd hoog blijven. Daarmee raken de gevolgen niet alleen de gemeentelijke dienstverlening, maar ook de levendigheid, ontmoeting en sociale samenhang binnen de gemeente. Omdat het geen directe wettelijke verplichting betreft, is dit een bestuurlijke keuze. De raad kan hierin een afweging maken tussen het beschikbaar stellen van tijdelijke extra capaciteit om te investeren in kwaliteit, efficiency en continuïteit van de vergunningverlening, of het accepteren van gevolgen zoals langere

doorlooptijden, een afname van het aantal te behandelen aanvragen en minder mogelijkheden om evenementen binnen de gemeente te faciliteren.

Onderdeel weerbare samenleving
De gemeente heeft op grond van de Wet veiligheidsregio's en haar verantwoordelijkheid voor openbare orde, veiligheid en bevolkingszorg de taak zich voor te bereiden op rampen en crises en inwoners daarbij te ondersteunen. Het versterken van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht is geen afzonderlijke wettelijke taak, maar vloeit logisch voort uit deze verantwoordelijkheden en sluit aan bij landelijke ontwikkelingen en de handreikingen van de VNG
In de afgelopen anderhalf jaar heeft Gemeente Raalte belangrijke stappen gezet om de gemeentelijke en maatschappelijke weerbaarheid te versterken. De volgende fase vraagt om het verder uitwerken van deze inspanningen in een samenhangende ambitie en strategie, vertaald naar een concreet plan van aanpak en de bijbehorende operationele uitvoering. Voor deze doorontwikkeling zijn aanvullende capaciteit en middelen noodzakelijk. Binnen de huidige formatie en beschikbare budgetten is het niet mogelijk deze opgave op het gewenste niveau en met de benodigde continuïteit uit te voeren.

Vraag 9
Blz. 103 Voor 2026 is 19.628.000 Euro aan overhead begroot. Vanwaar deze eenmalige verhoging?

Antwoord
Het heeft grotendeels administratieve redenen, onder andere personele mutaties en ICT-projecten worden in het lopende begrotingsjaar geboekt op het taakveld overhead. De grootste posten zijn de mutatie van de medewerkers voor Oekraïne opvang € 1,06 miljoen (budgetneutraal) en overheveling eenmalige budgetten van 2025 naar 2026 €1,35 miljoen.

Vraag 10
Blz. 109 Inhuur binnen sociaal domein. Graag onderbouwing waarom er 2026 eenmalig voor een zo een groot bedrag aan inhuur is geraamd binnen het sociaal domein?

Antwoord
De opmerking vraagt om een nadere duiding. Het betreft met name eenmalige personeelskosten die gedekt worden uit de reserve Sociaal domein en reserve Vluchtelingen. Bij de begroting 2026 zijn via nieuw beleid extra personele middelen beschikbaar gesteld voor begeleiding omtrent hoge instroom van statushouders, uitvoering van besparingsmaatregelen sociaal domein en uitbreiding van het Centrum Jeugd en gezin (CJG) die gedekt worden vanuit deze reserves.

Technische vragen ingediend door het CDA, genummerd van 11 t/m 18.

Vraag 11
Blz 27: de algemene reserve neemt af terwijl op pagina 26 'extra' geld aan een stelpost wordt toegewezen. Waartoe dient het leeg laten stromen van het ene potje ten behoeve van het volstromen van het andere potje - zonder specifieke bestemming. Kunnen we nieuw beleid niet vanuit de algemene reserve bekostigen?

Antwoord
Het gaat hier niet om het leeg laten stromen van het ene potje ten behoeve van het volstromen van het andere potje. In de vraagstelling komen twee verschillende grootheden tot uitdrukking te weten:

1. De **structurele** stelpost nieuw beleid, welke ingezet kan worden als **structureel** dekkingsmiddel.
   De stelpost nieuw beleid, zoals vermeld op blz. 26 van de begroting, is bedoeld om ingezet te worden voor dekking van structureel nieuw beleid in de komende jaren. Denk daarbij onder andere aan de financiële vertaling van de ambities vanuit het coalitieakkoord welke structurele middelen kunnen vragen, dekking van structurele autonome ontwikkelingen en nieuw beleid dat zich elk jaar opnieuw aandient. Bij de jaarlijkse integrale afweging nieuw beleid wordt dan afgewogen welk nieuw structureel beleid prioriteit verdient.

2. De algemene bestemmingsreserve, welke ingezet kan worden als **incidenteel** dekkingsmiddel.
   De algemene reserve is bedoeld om ingezet te worden voor dekking van incidenteel nieuw beleid.
   Elk jaar dient zich ook incidenteel nieuw beleid aan. Voor dekking van dit incidentele beleid wordt dan een beroep gedaan op de algemene bestemmingsreserve.

Vraag 12
Pagina 29: de algemene bestemmingsreserve neemt in de komende jaren flink af van 29.1 miljoen tot 8.4 miljoen. Echter wordt er gesproken over 'neutraal' begroten. Welke spelregels worden gehanteerd als er gesproken wordt over neutraal begroten of een dekkende begroting.

Antwoord
Er is sprake van een dekkende begroting als de structurele uitgaven en inkomsten met elkaar in evenwicht zijn én benodigde eenmalige middelen gedekt kunnen worden uit beschikbare reserves. Dit is in Raalte het geval. Zie de groene **structurele** cijfers in het financiële plaatje op blz. 19 onder begrotingsresultaat 2027-2030.
Het rode **eenmalige** resultaat komt ten laste van de algemene bestemmingsreserve.

	S	-885	-413	-131	-137
Begrotingsresultaat 2027-2030 (*)	E	7.075	3.155	2.133	1.343
		6.190	**2.742**	**2.002**	**1.206**

(*) De provinciale toezichthouder toetst op een structureel en reëel sluitende (meerjaren)begroting. Met bovenstaand resultaat wordt hieraan voldaan.

Vraag 13
Pagina 29: De woonlasten stijgen 'gering' omdat we interen op de algemene reserve. Is er rekening gehouden met het feit dat als we dit niet meer kunnen de stap ineens groter wordt voor de burgers?

Antwoord
In bovenstaande vraag wordt gesteld dat de woonlasten 'gering' stijgen omdat we interen op de algemene reserve. Deze aanname is niet geheel juist. Dit zijn twee verschillende grootheden.
Het is een wens van het college om de woonlasten laag te houden ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.
De structurele inkomsten (waar de OZB-opbrengsten onderdeel vanuit maken) en structurele uitgaven zijn in de meerjarenbegroting 2027-2030 positief. De onttrekking aan de algemene reserve is voor incidentele uitgaven. De mate waarin de toekomstige structurele uitgaven stijgen bepaald de mate waarin de woonlasten eventueel moeten stijgen. Er ligt dus geen directe correlatie tussen structurele woonlasten en algemene reserve.

Vraag 14
blz 23: er staat vermeld dat de aanpak van het oneigenlijk gebruik van gemeentegrond 2x 50k gaat kosten. Wat moeten wij ons voorstellen bij deze aanpak en de daaraan gerelateerde kosten?

Antwoord
We zien dat grond, in eigendom van de gemeente Raalte, soms door derden in gebruik is genomen zonder een overeenkomst hierover met de gemeente Raalte. Dat is ongewenst en leidt ook tot rechtsongelijkheid en kans op verjaring. Ons belang is dat steeds meer functies een plek moeten krijgen in de openbare ruimte, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie. Hiervoor is ruimte nodig. Dat willen we eenduidig benaderen. De aanpak bestaat uit het in beeld krijgen van de aard en omvang van de stroken grond die in gebruik zijn genomen, de gevolgen voor de inrichting en het gebruik van gemeentegrond. Hiervoor is het ook nodig om beleid te ontwikkelen (o.a. inhoudelijk, juridisch en financieel). Om dit alles gerealiseerd te krijgen is extra externe inzet nodig**. H**iervoor ramen we eenmalige middelen in 2027 en 2028.

Vraag 15
Blz 50: het budget voor de begraafplaatsen en crematoria wordt minder terwijl er vergrijzing is. Wat is de reden hierachter want instinctief zouden we verwachten dat dit budget omhoog gaat als het aantal overlijdens ook stijgt.

Antwoord
Via nieuw beleid 2026 zijn er eenmalige middelen beschikbaar gesteld voor acties die voortkomen uit het beheerplan begraafplaatsen. De beschikbaar gestelde middelen voor deze acties hebben een piek in 2027 en worden lager vanaf 2028.

Vraag 16
Blz 99: in de tabel staat regel met als taakveldomschrijving begraafplaatsen en crematoria. Hoort deze daar en zo ja, waarom?

Antwoord
In programma 2 zijn de uitgaven voor het beheer van de begraafplaatsen opgenomen, de uitgaven in programma 9 komen voort uit een gemeentelijke taak voor o.a. lijkschouw door de GGD.

Vraag 17
Blz 109: Eenmalige domeinbudgetten. In de omschrijving staat dat inhuur sociaal domein niet meer in de raming zit, betekent dit dat deze vervangen is voor eigen personeel?

Antwoord
Nee, in 2027 zijn de personele kosten begroot op vast personeel, maar dit sluit niet uit dat waar het nodig is er personeel ingehuurd wordt. De begroting zal hier waar nodig in de loop van 2027 op worden bijgesteld.

Vraag 18
Wat is de status van topsport en talentontwikkeling gezien vanuit de paraplunota sport en beweegbeleid?

Antwoord
In februari 2026 heeft de raad de Paraplunota Sport- en beweegbeleid vastgesteld. Daarnaast heeft de raad voor 2026, 2027 en 2028 jaarlijks € 100.000 beschikbaar gesteld voor de thema's topsport en talentontwikkeling. In de Paraplunota is vastgelegd dat deze middelen worden ingezet voor:

a. **Topsport**
   Ondersteuning van focussporten die op het hoogste landelijke niveau actief zijn, bij de huisvestingskosten van wedstrijd- en trainingsaccommodaties. Hiervoor heeft het college op 20 oktober de subsidieregeling *Huisvestingskosten focussporten hoogste landelijke niveau* vastgesteld. Het subsidieplafond is € 50.000. Deze regeling betreft uitvoering van het beleidskader "Bijdrage huisvestingskosten topsportverenigingen" dat is opgenomen in de Paraplunota.
2. **Talentontwikkeling**
   Voor Talentontwikkeling sluiten we aan bij de uitvoering van de regionale visie Talentontwikkeling IJsselland. De regionale werkgroep die deze visie verder uitwerkt, is inmiddels gestart en werkt aan een plan van aanpak voor de inrichting van de regionale talentpiramide en de benodigde samenwerking.
   Op basis hiervan wordt de lokale inzet voor talentontwikkeling in Raalte verder uitgewerkt. Uiterlijk na de zomer van 2027 wordt hierover een voorstel aan het college voorgelegd. Onze intentie is om de middelen voor talentontwikkeling (€ 50.000) over te hevelen naar 2027, zodat de door de raad beschikbaar gestelde middelen gedurende de gehele periode van drie jaar beschikbaar blijven en kunnen worden ingezet zodra besluitvorming over de verdere uitwerking heeft plaatsgevonden.

Technische vragen ingediend door Gemeente Belangen, genummerd van 19 t/m 37.

Financieel
Vraag 19
De algemene bestemmingsreserve daalt van € 29,1 miljoen naar € 8,4 miljoen in 2030. Welke toekomstige investeringen zijn hierin nog niet verwerkt?

Antwoord
Bij de gemeente Raalte is het uitganspunt dat de begroting reëel is, dus alle bekende toekomstige investeringen zijn , deels via een stelpost, opgenomen in de begroting 2027-2030. Voor toekomstige investeringen waar u als raad nog geen krediet voor beschikbaar heeft gesteld, zijn de lasten, via een stelpost, geraamd op 85% van de verwachte investering. Dit omdat de verwachting is dat niet alle investeringen, vanwege onvoorziene omstandigheden, op het geplande moment plaats vinden. Ook is het Toekomstig Investeringsoverzicht (TIO) opgenomen als bijlage in de begroting (bijlage F3). In het TIO zijn in meerjarenperspectief de **nu bekende** verwachte investeringen opgenomen voor de komende 10 jaar (2027 t/m 2037). Dit overzicht wordt jaarlijks geactualiseerd. De oplopende investeringen vanaf de begroting 2031 zijn nog niet in het nu voorliggend financieel perspectief vertaald. Dit gebeurt stapsgewijs vanaf de komende (meerjaren) begrotingen.

Afhankelijk van de ambities van u als raad, kunnen er nog toekomstige investeringen ten laste van de algemene bestemmingsreserve komen. Omdat het een reserve betreft kan hier alleen en beroep op worden gedaan als het gaat om **eenmalige** dekkingsmiddelen. Deze mogelijke ambities zijn niet verwerkt in het saldo.

Vraag 20
De grootste risico's betreffen personele bezetting (€ 1,52 miljoen) en verbonden partijen (€ 607.000). Welke beheersmaatregelen neemt het college om deze risico's te verkleinen?

Antwoord
Voor het mitigeren van het risico in de personele bezetting, wordt zoals beschreven in de paragraaf bedrijfsvoering, diverse maatregelen genomen. Onder andere werken we blijvend aan leiderschapsontwikkeling, persoonlijk leiderschap en vakmanschap van onze medewerkers. Ook zetten wij in op strategische personeelsplanning, arbeidsmarktbenadering en portfoliomanagement. Daarnaast vindt er op regelmatige basis interne monitoring plaats op de uitnutting van de personeelsbudgetten, zodat er tijdig maatregelen genomen kunnen worden.
Het risico op verbonden partijen wordt gemonitord doordat de verbonden partijen verplicht zijn om de begroting, en de jaarrekening aan te bieden. Ook vinden er regelmatig ambtelijke en bestuurlijke gesprekken plaats met diverse verbonden partijen en wordt gerapporteerd via tussentijdse rapportages, waardoor knelpunten in de bedrijfsvoering van verbonden partijen tijdig bekend zijn. Inzet van de mitigerende maatregelen vindt risico gestuurd plaats.

Vraag 21
De structurele exploitatieruimte daalt van 0,63% in 2027 naar 0,10% in 2030. Welke financiële ontwikkelingen maken de begroting op langere termijn kwetsbaar?

Antwoord
De financiële risico's zijn opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. De **nu bekende** investeringen voor de lange termijn zijn opgenomen in het Toekomstig InvesteringsOverzicht (TIO). De begroting 2027-2030 is opgesteld op basis van het principe reëel begroten. De financiële kengetallen tot en met 2030 laten zien dat de financiële wendbaarheid en weerbaarheid goed op niveau is.
Financiële ontwikkelingen op langere termijn zijn afhankelijk van de ambities van u als raad en de ontwikkeling op Rijksniveau. De balans tussen ambities, taken, middelen en uitvoeringskracht blijft onderwerp van gesprek.

Geschrapte indicatoren (programma 1 en 3)
Vraag 22
1a. Waarom zijn de indicatoren "Fietsstad" (programma 1) en "Bereik van de meedoenregeling 18+" (programma 3) uit de begroting verdwenen?
b. Wat zijn de meest recente waarden van beide indicatoren?
c. Op welke wijze kan de raad vanaf 2027 volgen of het fietsbeleid en het minimabeleid hun doelen halen?

Antwoord
1a/b (bereik meedoenregeling)
Deze indicator is tijdelijk niet opgenomen vanwege een actualisatie van de minimapopulatie. Dit is nodig om een betrouwbaar beeld te kunnen (blijven) geven. Het onderzoek van Bureau Kwiz is zeer recent afgerond en laat zien dat het bereik van de meedoenregeling is gestegen van 35% in 2023 naar 58% in 2026. Het bereik van lage inkomensregelingen is in Raalte hoog in vergelijking tot andere gemeenten.

1a/b (Fietsstad)
De begroting bevat primair de indicatoren waarop jaarlijks bestuurlijk kan worden gestuurd en verantwoord. De Fietsstad-score is een meerjarige perceptie-indicator die slechts periodiek wordt gemeten en daarom minder geschikt is als jaarlijkse begrotingsindicator. De score blijft wel onderdeel van de monitoring van het mobiliteits- en fietsbeleid.

1c. In 2027 wordt de indicator (bereik meedoenregeling) weer opgenomen in de begroting.

Programma 1 Ruimtelijke ontwikkeling, woon- en werkomgeving
Vraag 23
Welke woningbouw- en bedrijfsontwikkelingsprojecten zijn voor hun realisatie afhankelijk van een nieuwe of zwaardere elektriciteitsaansluiting, welke risico's lopen deze projecten wanneer tijdige aansluiting op het elektriciteitsnet niet mogelijk blijkt en welke financiële consequenties kan dit hebben voor de gemeente, bijvoorbeeld voor grondexploitaties, rentelasten, subsidies en het behalen van de woningbouwopgave?

Antwoord
Alle nieuwbouw- en uitbreidingsprojecten die een nieuwe of zwaardere aansluiting nodig hebben, zijn afhankelijk van beschikbare netcapaciteit. De woningbouwprojecten zijn hiervoor geïnventariseerd, opgenomen op de gemeentelijke volgordelijst en transportcapaciteit is aangevraagd. Voor bedrijfsontwikkelingen is geen vergelijkbaar totaaloverzicht beschikbaar.

Als een aansluiting niet tijdig beschikbaar is, kan dit, afhankelijk van het project, leiden tot vertraging van de bouw of ingebruikname. Mogelijke financiële gevolgen voor de gemeente zijn het later ontvangen van grondopbrengsten, hogere rente- en plankosten en, afhankelijk van de voorwaarden, risico's voor subsidies. Ook kan vertraging gevolgen hebben voor het tempo waarin de woningbouwopgave wordt gerealiseerd. De aard en omvang van deze gevolgen verschillen per project en zijn op dit moment niet in algemene zin te kwantificeren.

Vraag 24
In programma 1 wordt gesproken van gemiddeld 300 extra woningen per jaar, in de indicator programma 1 staat echter een groei van 100 woningen per jaar. Hoe is dit te verklaren?

Antwoord
De ambitie is het realiseren van 3000 woningen in 10 jaar. Dit is gemiddeld 300 woningen per jaar. Dit zal in de eerste jaren onder het gemiddelde liggen en de jaren daarna er boven. Op dit moment zijn we bezig met de planvorming van een aantal grote projecten zoals Raalte noord, Molenwijk, van der Cappelenweg. Voordat deze woningen daadwerkelijk worden opgeleverd zijn we een aantal jaren verder.
De indicator geeft een inschatting van de toename van de woningvoorraad voor de komende jaren (korte termijn). Deze inschatting wordt voor de eerste periode gebaseerd op het aantal verleende vergunningen en gestarte bouw van woningen uit het dashboard wonen. Van deze woningen weten we vrijwel zeker dat ze opgeleverd worden.

Programma 2 Integraal beheer openbare ruimte
Vraag 25
Toegankelijkheid station

a. Heeft de in december 2025 aangekondigde evaluatie van de stationssituatie plaatsgevonden, en wat zijn de bevindingen over gehandicaptenparkeerplaatsen?
b. Welke maatregelen en planning volgen uit deze evaluatie, of wanneer wordt zij alsnog uitgevoerd?
c. Is de volledige route vanaf de gehandicaptenparkeerplaatsen naar het station op praktische toegankelijkheid beoordeeld?
d. Hoe zijn verantwoordelijkheden voor de stationsomgeving verdeeld en zijn gebruikers met een beperking betrokken?

Antwoord
In januari 2026 vond een gesprek plaats met de gehandicaptenadviesraad over het toevoegen van een gehandicaptenparkeerplaats bij station Raalte. Afgesproken is één gehandicaptenparkeerplaats toe te voegen op het voorplein van het station, die voldoet aan de aanbevolen afmetingen. Deze gehandicaptenparkeerplaats is inmiddels aangelegd.

Op het P+R terrein zijn 2 gehandicaptenparkeerplaatsen aanwezig. De route van deze parkeerplaatsen naar het station is praktisch toegankelijk. Aandachtspunt is wel het stallen van fietsen buiten de fietsenstallingen. Periodiek vinden opruimacties plaats.

Het ontwerpproces en de realisatie van het nieuwe station viel onder de verantwoordelijkheid van ProRail. Aanpassing en aanleg van omliggende gemeentelijke infrastructuur en het P+R terrein is door de gemeente gerealiseerd, waarbij voor het P+R terrein is samengewerkt met NS Stations. Voor het beheer van de huidige situatie zijn beheerafspraken gemaakt tussen ProRail, NS Stations en gemeente.

Op voorstel van de Gehandicaptenadviesraad en Oogvereniging wordt bij station Heino een voetpad uitgevoerd in straatwerk in plaats van de huidige halfverharding. Deze werkzaamheden worden in het eerste kwartaal van 2027 uitgevoerd, omdat ter plekke eerst nog graafwerkzaamheden plaatsvinden voor het plaatsen van een trafostation door Enexis.

Programma 3 Onderwijs, werk en inkomen
Vraag 26

a. Hoe ontwikkelt de gemiddelde caseload per medewerker rondom inburgering en participatie van statushouders zich tussen 2027 en 2030?

b. Op basis van welke verwachting acht het college 4 fte extra capaciteit voor statushouders voldoende voor de gehele looptijd van de begroting?

Antwoord
De vraag hoe het bestand van statushouders zich in de periode van 2027 tot 2030 gaat ontwikkelen is grotendeels afhankelijk van de taakstelling huisvesting statushouders.

Op basis van het huidige bestand en een evenredige in – en uitstroom van statushouders zou dit aantal bij de huidige inzet voldoende moeten zijn. Deze 4 fte extra capaciteit is een voortzetting van de 4 fte tijdelijke capaciteit van de afgelopen 2 jaar. Tot nu toe hebben we niet om structurele capaciteit gevraagd omdat de verwachting is dat de toekomstige taakstelling lager zal zijn dan de instroom van de afgelopen jaren. Met deze tijdelijke capaciteit zijn we flexibeler in de inzet.

Vraag 27
Hoe wordt gemeten of de extra middelen voor Humanitas daadwerkelijk leiden tot een beter bereik van inwoners met financiële problemen?

Antwoord
Humanitas (straks: Financieel Steunpunt Raalte) ondersteunt nu al jaarlijks ongeveer 1.500 inwoners bij hun administratie en het aanvragen van inkomensondersteunende regelingen en voorzieningen. Gezien de toenemende complexiteit van de doelgroep, waaronder statushouders en inwoners met beperkte basisvaardigheden, zijn voldoende capaciteit en deskundigheid noodzakelijk om deze ondersteuning te kunnen blijven bieden.

Humanitas rapporteert onder meer over het aantal deelnemers, de instroom en uitstroom en de geboden ondersteuning. Daarnaast wordt de kwaliteit van de dienstverlening gemonitord aan de hand van de tevredenheid van deelnemers, die de ondersteuning momenteel gemiddeld waarderen met een 8,6.

De extra middelen worden ingezet voor de verdere professionalisering van de organisatie. Hierdoor kan het Financieel Steunpunt Raalte, samen met de gemeente, de registratie en monitoring verder ontwikkelen en het bereik, de resultaten en de kwaliteit van de dienstverlening beter inzichtelijk maken.

Programma 4 Maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp
Vraag 28
Jeugdreclassering

a. Wat verklaart het verschil tussen de realisatie 2025 en de raming voor 2026 en 2027, bijvoorbeeld een gewijzigde taakveldindeling, eenmalige kosten of een hogere vraag?

   Antwoord
   Dit heeft te maken met gewijzigde taakvelden waardoor uren vanaf 2026 omtrent beleid, contractmanagement en backoffice niet zijn doorbelast aan taakveld 6.822 jeugdreclassering, maar onder 6.92 coördinatie en beleid jeugd

b. Wat is de verwachte realisatie over 2026?

   Antwoord
   € 25.000

c. Als het verschil structureel is: waarom is de raming voor 2027 niet bijgesteld, en waar wordt het tekort opgevangen?

   Antwoord
   Niet van toepassing

Programma 5 Duurzaamheid, energie- en warmtetransitie
Vraag 29
Hoeveel extra duurzame energieproductie moet nog worden gerealiseerd om van 85 GWh naar 100 GWh in 2030 te komen? Hoe realistisch is 100 GWh /15 mln. m^3 bij vertraging netverzwaring?

Antwoord
Met de komst van het Energielandgoed Raalte, waarvoor al een aansluiting is gereserveerd, wordt het opwekdoel van 2030 gehaald. Wij verwachten dat de grootste besparing op aardgasverbruik van de gebouwde omgeving komt door het isoleren van panden en woningen, waarvoor geen netverzwaring nodig is. Daarnaast zal een gedeelte van de inwoners op eigen initiatief en met gebruik van de al aanwezig aansluiting overstappen op een (hybride) warmtepomp waarmee ook wordt bespaard op het aardgasverbruik.

Vraag 30
Veel indicatoren lijken te ontbreken en bij indicator "Score op de tevredenheid t.a.v. afvalinzameling is voldoende" ontbreekt de indicator voor 2027. Wanneer kan de raad de invulling van deze indicatoren verwachten?

Antwoord
Een doelscore voor 2027 op de tevredenheid t.a.v. afvalinzameling mist ten onrechte. Voor de volledigheid; daar had het cijfer 7,5 moeten staan. Voor alle indicatoren op duurzaamheid worden sinds lange tijd alleen de doelen voor het begrotingsjaar en voor 2030 gegeven, niet voor de tussenliggende jaren. Met een volgende begroting kan worden besproken of het gewenst is dit wel te doen.

Vraag 31
Welke meetbare resultaten moeten voortkomen uit het eenmalige budget van € 50.000 voor circulariteit?

Antwoord
Het budget wordt ingezet om de ambities voor circulariteit verder uit te werken en te vertalen naar concrete acties. Op dit moment kunnen we nog geen meetbare resultaten noemen omdat die nog niet zijn gedefinieerd.

Programma 7 Sport, cultuur en maatschappelijk vastgoed
Vraag 32
Dekking IHP Sport uit de reserve sociaal domein
a. Waarom valt het opstellen van een huisvestingsplan voor binnensportaccommodaties en het zwembad binnen de doelstelling van de reserve sociaal domein?
b. Welke andere dekkingsmogelijkheden zijn overwogen, en waarom is daarvan afgezien?

Antwoord
Het betreft dekking voor eenmalige voorbereidingskosten/expertise voor het opstellen van een integraal huisvestingsplan sport (accommodaties). Doel van het IHP Sport is het verkrijgen van inzicht in het gebruik, de kwaliteit, de staat en de toekomstige behoefte aan binnensportaccommodaties. In het bijlagenboek onder gewijzigde reserves (bijlage I4 blz. 107) is voorgesteld om de reserve sociaal domein ook in te zetten als dekking voor eenmalige uitgaven in het sociaal domein. Sport maakt onderdeel uit van het domein Sociaal.

Vraag 33
Verkenning rol gemeentehuis
a. Welke vragen moet de verkenning beantwoorden, welke opties worden onderzocht en wat is het beoogde eindproduct?

Antwoord
De verkenning moet een antwoord geven op de vraag welke rol het gemeentehuis in de toekomst moet hebben: als plek voor dienstverlening, ontmoeting, bestuur en als huis van de samenleving.

b. Hoe is het bedrag van € 100.000 opgebouwd? Zijn interne uren hierin meegerekend? Zo niet, wat is de verwachte interne inzet?

Antwoord
Voor 2027 is een bedrag van € 30.000 aangevraagd en € 70.000 voor 2028. Dit bedrag is voor interne inzet en externe expertise.

c. Welke onderdelen van de eerdere onderzoeken (scenariostudie 2023, locatiestudie 2024, vernieuwbouwscenario 2025) worden hergebruikt?

Antwoord
De verkenning start niet vanaf nul, maar bouwt verder op de kennis die tussen 2023 en 2025 in de genoemde rapporten is verzameld.

d. Wordt de raad over de onderzoeksvragen en kaders geïnformeerd voordat de opdracht wordt verstrekt? Zo ja, wanneer en op welke wijze?

Antwoord
De opdracht moet nog worden geformuleerd. De Raad wordt geïnformeerd voordat de opdracht wordt verstrekt. Tweede kwartaal 2027 via een informatienota.

Programma 8 Openbare orde en veiligheid
Vraag 34
"6.1 Om goed voorbereid te zijn op rampen en crises, organiseren we in regionaal verband frequent trainingen en oefeningen voor betrokken functionarissen, inclusief bestuur. ".
Valt de raad hier ook onder?

Antwoord
Nee, de raad valt hier niet onder. De burgemeester en het college hebben specifieke taken en bevoegdheden in de acute fase die jaarlijks getraind worden.

Vraag 35
De begroting van de veiligheidsregio lijkt sterk toe te nemen in 2027. Met hoeveel neemt de bijdrage van de gemeente Raalte aan de veiligheidsregio toe en wanneer kan de raad hier concreet een besluit over nemen?

Antwoord
In 2027 is er € 3.231.718 begroot als bijdrage aan de Veiligheidsregio, in 2026 is de begroting € 3.083.453. De stijging is € 148.625, dat is een percentage van 4,8% (loon- en prijsindexatie, 3.9% en 0.9% kapitaal- en rentelasten). Het besluitvormingsproces rondom het indienen van een zienswijze op de conceptbegroting 2027 van de Veiligheidsregio is begin juni jl. afgerond. De conceptbegroting van de Veiligheidsregio wordt jaarlijks voor 1 april voor een zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden. De consultatie van de raad gebeurt volgens de Nota Verbonden Partijen. Dit betekent dat de afhandeling door het college gebeurt, waarbij de raad van het collegebesluit in kennis wordt gesteld en de mogelijkheid heeft om binnen twee weken hierop te reageren voordat het besluit gedeeld wordt met de Veiligheidsregio. Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio stelt de begroting vast.

Programma 9 Bestuur en dienstverlening
Vraag 36
Op basis van welke analyse verwacht het college dat de tijdelijke uitbreiding van 2,11 fte Publiek vanaf 2029 niet meer nodig is?

Antwoord
Door integratie van de medewerkers van klantportaal in het cluster Burgerzaken verwachten we o.a. een efficiency voordeel te bereiken. Daarnaast zal de implementatie van de bezuinigingsvoorstellen die genoemd staan in het Berenschot Rapport in 2029 ook leiden tot een formatiereductie.

Bijlage D. Taakstelling Nieuw voor Oud en taakstelling overige domeinen
Vraag 37
1. Richtlijn beantwoording raadsvragen
a. Wat gaan de richtlijnen voor de beantwoording van raadsvragen en de voorbereiding van gesprekken met de raad inhouden, en wanneer zijn ze gereed?
b. Wordt de raad over de inhoud van deze richtlijnen geïnformeerd voordat ze ingaan?

Antwoord
De kern van deze taakstelling is dat medewerkers aan de hand van richtlijnen meer geharmoniseerd en to the point werken aan de beantwoording van raadsvragen. Daarnaast wordt geconstateerd dat sommige (sets) vragen zich meer lenen voor het voeren van een gesprek, dan het formuleren van een antwoord op schrift.

a. Het is uitdagend om het beantwoordingsproces van raadsvragen te kwantificeren. In beginsel is elke raadsvraag uniek en vraagt dit maatwerk van de betreffende vakinhoudelijk medewerker om tot een antwoord te komen. Het introduceren van richtlijnen kan medewerkers houvast geven bij het bepalen van de

vorm, hoeveelheid informatie en wijze van formuleren van deze informatie, zodat vragen effectief, geharmoniseerd en op sturingsniveau passend bij de gemeenteraad, beantwoord worden. Daarnaast kan met richtlijnen gestimuleerd worden om de afweging te maken of vragen beter in gespreksvorm of via schriftelijke vorm beantwoord kunnen worden. De richtlijnen krijgen vorm in de loop van 2027.

b. Transparantie is het uitgangspunt: de richtlijnen zullen proactief met de raad worden gedeeld.

Technische vragen ingediend door D66, genummerd van 38 t/m 40.

Vraag 38

3-30-300 principe (iedere burger vanuit huis zicht op minimaal 3 bomen, 30% boomkronen in de buurt, maximaal 300 meter van een park of groene omgeving)

a. Is er op dit moment bekend in hoeverre gemeente Raalte op dit moment voldoet aan het 3-30-300 principe?
b. Zo niet, is er op wijk- of buurtniveau bekend waar de grootste tekorten zijn?
c. Wat zou ervoor nodig zijn om in 2027 een nulmeting uit te voeren?
d. Kan zo'n nulmeting binnen bestaande budgetten en capaciteit plaatsvinden of is hier aanvullend budget voor nodig?

Antwoord

a. Ja, wij hebben dit in 2024 geanalyseerd, samen met de 1-20-300 regel en vegetatietypes (oppervlak grassen, struiken en heesters, en bomen). Deze uitkomsten zijn meegenomen in de doelen van het Overkoepelend beleidsplan duurzaamheid. Een eerder onderzoek is ook meegenomen voor de Scan Wijken & Dorpen.
b. Ja, dit is bekend. Deze data worden meegenomen in de afweging waar extra bomen aan te planten. De wijken en straten met de minste bomen en groen krijgen prioriteit.
c. Deze nulmeting is niet nodig, omdat er al een nulmeting ligt.
d. Zie eerdere beantwoording. Een deel van het geraamde budget voor de uitvoering van het beleidsplan biodiversiteit en klimaatadaptatie is bedoeld voor mogelijk aanvullend onderzoek en innovatie.

Vraag 39

Blauwe Zone Heino

a Beschikt het college over actuele gegevens over parkeerdruk en parkeerduur in het centrum van Heino?
b Wanneer is hier voor het laatst onderzoek naar geweest?
c. Wat is de huidige stand van zaken rondom het (mogelijk) aanpassen van het parkeerbeleid?
d. Welke kosten zijn verbonden aan invoeren en handhaving?

Antwoord:

a. Ja, voor wat betreft de parkeerdruk. In mei 2025 heeft de gemeente onderzoek gedaan naar de bezetting van parkeerplaatsen voor zowel auto's als fietsen in het centrum van Heino. De parkeerduur maakte geen onderdeel uit van dit onderzoek.
b. Het meest recente onderzoek naar de parkeerdruk in het centrum van Heino is uitgevoerd in mei 2025.
c. Op dit moment wordt niet gewerkt aan een aanpassing van het parkeerbeleid in Heino.
d. De kosten kunnen pas concreet worden bepaald wanneer duidelijk is welke maatregel wordt overwogen en voor welk gebied deze zou gelden. Bij invoering van bijvoorbeeld een blauwe zone gaat het onder meer om eenmalige kosten voor de inrichting van het gebied en structurele kosten voor beheer en handhaving.

Vraag 40
Netcongestie en bouw

a. Heeft de gemeente momenteel een actueel overzicht van op welke specifieke locaties netcongestie woningbouw of bedrijvigheid beperkt, én waar nog wel ruimte beschikbaar is op of door maatregelen op korte termijn ruimte komt?
b. Hoe vaak worden deze gegevens gebruikt bij het prioritering en fasering van woningbouwlocaties?
c. Welke mogelijkheden heeft de gemeente zelf om projecten ondanks netcongestie mogelijk te maken, bijvoorbeeld via energiehubs, slimme energiesystemen of andere oplossingen?
d. Kan het college vóór of kort na de begrotingsbehandeling een actuele stand van zaken geven van de gevolgen van netcongestie voor geplande woningbouw?
e. Is aanvullend onderzoek nodig om inzichtelijk te maken welke ontwikkelingen de komende jaren nog wél mogelijk zijn?

Antwoord

De gemeente beschikt niet over een zelfstandig, actueel overzicht van locaties waar nog netcapaciteit beschikbaar is of op korte termijn beschikbaar komt. De netbeheerder is verantwoordelijk voor het inzicht in de actuele en toekomstige transportcapaciteit en voor de beoordeling en toewijzing daarvan. De gemeente brengt voor woningbouw de toekomstige capaciteitsvraag zo vroeg mogelijk in beeld en dient voor concrete projecten transportverzoeken in bij de netbeheerder. De gemeentelijke volgordelijst bepaalt de volgorde van indiening bij de netbeheerder, maar niet óf en wanneer capaciteit wordt toegekend. Als de netbeheerder projectspecifieke informatie over de netcapaciteit verstrekt, betrekt de gemeente die bij de planning en fasering van het project.

Het is in de eerste plaats aan initiatiefnemers en ontwikkelaars om te onderzoeken of zij de benodigde netcapaciteit kunnen beperken, bijvoorbeeld door netbewust bouwen, slimme sturing, opslag of collectieve energiesystemen. Afhankelijk van haar rol en betrokkenheid bij een project kan de gemeente hierover meedenken of samenwerking tussen betrokken partijen ondersteunen. Of dergelijke maatregelen een project daadwerkelijk mogelijk maken, vraagt om een projectspecifieke technische beoordeling en afstemming met de netbeheerder.

De ontwikkelingen volgen elkaar snel op. Het college informeert de raad wanneer nieuwe informatie leidt tot concrete gevolgen voor geplande woningbouwprojecten. Aanvullend gemeentebreed onderzoek naar beschikbare transportcapaciteit ligt niet voor de hand, omdat het inzicht daarin en de beoordeling daarvan bij de netbeheerder liggen. Bij concrete gebiedsontwikkelingen kan het voor de betrokken initiatiefnemers wel nodig zijn om nader onderzoek te doen naar de energievraag en mogelijke oplossingen.